

ROERKERKNIEUWS IN CORONATIJD

editie 27 (10 oktober 2020) – clustersecretariaat@roerkerken.nl

inleiding (weer terug bij af)

Het was natuurlijk even spannend wat de reactie van de Nederlandse bisschoppen zou zijn naar aanleiding van de recente oproep van de overheid om het aantal kerkgangers (weer) te beperken tot dertig. Bij deze dan de verklaring die gisteravond 9 oktober om 23.45 uur (!) werd vrijgegeven: *“In de afgelopen week is het aantal coronabesmettingen schrikbarend opgelopen en heeft er meerdere keren overleg plaatsgevonden met minister Grapperhaus naar aanleiding van zijn oproep van afgelopen maandag aan de kerken om het maximale aantal deelnemers aan religieuze bijeenkomsten te beperken tot dertig. De bisschoppen delen de bezorgdheid van de overheid over het oplopende aantal besmettingen en de grote risico’s van COVID-19 voor de volksgezondheid. Zij hebben vanaf het begin van de COVID-19 pandemie hun verantwoordelijkheid genomen en besloten de coronamaatregelen van de overheid te vertalen naar een eigen protocol. In de afgelopen maanden hebben zij kunnen constateren dat het protocol goed functioneert. Kerkelijke bijeenkomsten blijken slechts in 0,3% van alle gevallen een bron te zijn van besmettingen met Covid-19. Omwille van de tweede Covid-19 golf, waarin we op dit moment zijn terecht geraakt, zijn echter aanvullingen op het bestaande protocol noodzakelijk”.*

“De bisschoppen vragen de parochies en religieuze gemeenschappen zo snel als mogelijk terug te schalen naar maximaal dertig aanwezigen in de komende liturgievieringen (exclusief bedienaren en medewerkers). De al bestaande maatregel om niet samen te zingen blijft van kracht. Aan de gelovigen wordt gevraagd om een mondkapje te dragen volgens de richtlijnen van de overheid ... Dat mondkapje (dient) bij voorkeur alleen tijdens het ontvangen van de H. Communie te worden afgedaan. Wat al gold en uitdrukkelijk blijft gelden: Zang vindt enkel plaats door een cantor of enkele zangers. Dit geldt ook voor de zang door kinderen. Samenzang is niet toegestaan. De R.-K. Kerk blijft met de overheid in gesprek. Ook in de komende week zal weer overleg plaatsvinden met de minister”.

Wat betekent dat voor ‘onze’ praktijk? Dat we weer teruggaan naar ons protocol van juni: dat we door het laten vervallen van de Misintenties het aantal kerkgangers proberen te beperken tot de ‘vaste (harde) kern’ en ‘reservering’ voor de reguliere vieringen dus achterwege kan blijven. Anders ligt dat voor de komende viering van Allerheiligen/ Allerzielen. Voor de komende Allerzielenviering op zondagmiddag 25 oktober resp. 1 november betekent het dat alleen de nabestaanden van de overleden parochianen sinds Allerzielen vorig jaar daarvoor een uitnodiging zullen ontvangen. Voor alle anderen zal aansluitend op de desbetreffende kerkhoven resp. begraafplaatsen een korte (open-lucht-)viering worden gehouden. We zullen U op de hoogte houden.

parochiële samenwerking

Het bisschoppelijk beleidsplan van mei 2011 om te komen tot een grotere interparochiële samenwerking en de daarmee samengaannde revitalisering van het parochiële leven (‘Blauwdruk 2020’) nodigde de zes parochies binnen de gemeente Roerdalen uit om één ‘cluster’ (samenwerkingsverband) te gaan vormen. De eerste stap op die weg werd al in 2013 gezet toen de kerkbesturen van Herkenbosch en Posterholt in 2013 met elkaar

verenigd werden. Bij dat gezamenlijk kerkbestuur (in 'personele unie') sloot zich in 2016 ook dat van Melick aan. Die drie parochie vormen sinds 2019 ook een '*federatie in oprichting*', dat wil zeggen dat men uiteindelijk tot één financiële administratie en exploitatie probeert te komen. Met het oog daarop worden de activa en passiva van de onderscheiden parochies 'geconsolideerd'. Deze geconsolideerde jaarrekening (zeg maar 'denkbeeldige' jaarrekening van de gezamenlijke parochies) dient vervolgens als inbreng in de nieuwe administratie, met dien verstande dat de vermogens van de afzonderlijke parochies zichtbaar blijven. Dat is dus iets anders dan een '*fusie*' waarbij alles 'op een grote hoop wordt gegooid'. Daar zijn de Roerstreekparochies echter nog niet aan toe

Sinds in 2018 bekend werd dat het oude (digitale) systeem (Navision) voor het bijhouden van zowel de leden- als de financiële administratie per half juli 2019 niet meer ondersteund zou worden, adviseerde het bisdom per 1 januari 2019 over te stappen tot een nieuw systeem: Exact-Online voor de financiële administratie en DocBase voor de leden administratie. Omdat onze ledenadministratie vanwege de nieuwe privacywetgeving alles behalve up-to-date is besloten vijf van de zes parochies mede ook vanwege de privacy-gevoeligheid ervan) deze niet langer meer bij te houden. Inmiddels zijn wel vier van de zes parochies overgestapt op het financiële boekhoudprogramma Exact(-Online). De drie gefedereerde parochies hebben de boekhouding per 1 januari 2019 zelfs uitbesteed aan een administratiekantoor, zodat de jaarrekeningen van deze drie parochies inmiddels niet alleen op elkaar afgestemd zijn, maar ook 'geconsolideerd' bij het bisdom konden worden ingediend.

Drie van de zes Roerstreekparochies zijn dus hard op weg om dat wat het bisdom in de blauwdruk voor ogen stond te realiseren. Met 2020 in het verschiet begint het bisdom de druk om in het project van parochiële herstructurering en revitalisering voortgang te blijven maken steeds meer op te voeren, een proces dat immers voor planning eind volgend jaar afgerond zou moeten zijn. *"Willen parochies overleven, dan moeten ze echt stappen zetten op weg naar federaties en uiteindelijk fusie," aldus de vicaris-generaal in het diocesane webmagazine (Clavis) van afgelopen zomer. "Dan ontstaan er toekomstbestendige geloofsgemeenschappen, die nieuwe uitdagingen aankunnen".* Daarom wordt op een versnelde vorming van federatie aangedrongen. *"Alle parochies werken als het goed is al samen in een cluster en eind volgend jaar moeten ze allemaal deel uitmaken van een geformaliseerde federatie. Dat wil zeggen: een samenwerkingsverband met één pastoraal team, één kerkbestuur en één financiële exploitatie. De volgende stap is dan een officiële fusie. Uiteindelijk willen we in ons bisdom tot zo'n 50 nieuwe fusieparochies komen".* Niet alleen met woorden, ook anderszins wordt de druk opgevoerd. Zo heet het zowel bij de (her-)benoeming van het kerkbestuursleden als bij de goedkeuring van grotere (financiële) transacties door het bisdom: *"tot de federatie een feit is"*.

Dat alles betreft alleen nog maar de 'administratie', het voorwaardenscheppend handelen van het kerkbestuur om onze parochies financieel draaiend te kunnen houden. Waar het ook over gaat, zou moeten gaan, is de personele bezetting, opdat de 'zielzorg' (en alles wat daarbij hoort resp. daarvan ten dienste staat) in de diverse parochie gegarandeerd blijft. Zeker nu de pastoor van Herkenbosch, Melick, Posterholt en St. Odiliënberg sinds 1 november 2018 tevens administrator van Montfort is en sinds 1 juli ook nog van Vlodrop. Tegen die achtergrond ligt het natuurlijk voor de hand dat er nog een priester in het

pastoraal team bij komt. Nog niet zo lang geleden was dat het grootste probleem (of het bisdom nog wel over voldoende priesters beschikte), tegenwoordig ligt het probleem eerder op een ander vlak: of wij ons nog wel zo'n (tweede) priester (financieel) kunnen permitteren! Momenteel draaien vijf van de zes Roerstreekparochies negatief. We hebben dus niet veel meer te makken, laat staan nog veel te willen.

Het probleem ligt dus niet zozeer bij ons kerkbestuur resp. onze kerkbesturen of bij het bisdom, als wel bij U als parochianen: in hoeverre U ons (ook financieel) in staat stelt datgene te doen resp. waar te maken waar wij als geloofsgemeenschap eigenlijk voor staan. Het mag frappant heten dat bijna gelijktijdig met het interview met de vicaris-generaal in 'Clavis' het Vaticaan met een niet-bindende instructie kwam waarin ervoor gepleit werd het parochieleven te hernieuwen en 'achterhaalde' werkwijzen achter ons te laten ('De pastorale bekering van de parochiegemeenschap ten behoeve van de evangeliserende missie van de Kerk'). *"Parochies treffen hierin een oproep aan om naar buiten te treden"*, aldus de Congregatie voor de Clerus die het document publiceerde. Maar niet met de administratieve en organisatorische problemen waarvoor wij de kerkbesturen momenteel gesteld weten, maar met de Blijde Boodschap die ons is toevertrouwd.

In het document wordt opgemerkt dat de digitalisering van de wereld ook de dynamiek van het parochieleven verandert. Parochies bedienen daardoor niet meer alleen automatisch de mensen die in de directe omgeving wonen. Er is in groeiende mate sprake van 'adoptieparochies': mensen gaan op zoek naar een parochie waar ze zich thuis voelen en gevoed worden en dat is niet noodzakelijkerwijs de parochie in de eigen omgeving. Daarom is *"elke pastorale actie die slechts gericht is op de directe omgeving van de parochie gedateerd. Parochianen zien ook zelf dat hun parochie het belangrijker lijkt te vinden om de goede oude tijd te bewaren in plaats van moedig naar de toekomst te kijken"*. Omdat parochies niet langer automatisch de centrale plek zijn voor de lokale geloofsgemeenschap, is het noodzakelijk dat ze *"nieuwe manieren van begeleiding en nabijheid"* vinden.

nieuwe encycliek 'Fratelli Tutti'

Alle grote thema's van zijn pontificaat zijn aanwezig in de nieuwe encycliek die paus Franciscus op 3 oktober j.l. in Assisi ondertekende. Eigenlijk niets nieuws onder de zon – alle aangeronde thema's zagen we eerder langskomen tijdens dit pontificaat; kritiek op de 'wegwerpcultuur', op (neo-)liberalisme, individualisme en populisme, een pleidooi voor menselijke waardigheid en solidariteit over grenzen heen, een verwerping van de doodstraf en het idee van de 'rechtvaardige oorlog', een waarschuwing tegen hatelijke en lasterlijke polemieken via oude en nieuwe media. En dan is er natuurlijk het hoofdthema van de interreligieuze dialoog, dat voortborduurde op Franciscus' ontmoetingen met de Egyptische grootimam Ahmad Al-Tayyeb – zoals 'Laudato Si' voortborduurde op de oecumenische ontmoetingen met patriarch Bartholomaios.

De verscheidenheid van onderwerpen en de voor een encycliek ongekeerde lengte van ruim 40.000 woorden lijken erop te duiden dat Franciscus alles nog één keer duidelijk gezegd wil hebben. Ook dat doet vermoeden dat de paus zelf er serieus rekening mee houdt dat dit zijn laatste encycliek is. Alle grote lijnen van z'n pontificaat zijn er in aanwezig. En voor een paus die in de populaire beeldvorming veel minder een intellectueel is dan zijn voorganger Benedictus, en ook veel minder op een heldere lijn te betrappen zou zijn, is zijn intellectuele

nalatenschap opvallend omvangrijk, imposant én consistent. Paus Pius XII schreef ooit dat encyclieken bedoeld zijn om theologische debatten mee te beëindigen; paus Franciscus lijkt er juist op gebrand te zijn om er nieuwe debatten mee aan te zwengelen. En met succes. De belangrijkste verschuiving van Franciscus is er echter een van perspectief, van blikveld. Dat hij het document – als eerste encycliek ooit – ondertekende in Assisi, is niet eens zo zeer betekenisvol omdat zijn naamgever St. Franciscus er vandaan komt, maar vooral omdat het buiten Rome is. En waar de voetnoten in encyclieken van eerdere pausen vooral verwezen naar andere pauselijke en Vaticaanse documenten, verwijst Franciscus ook steevast uitvoerig naar documenten van bisschoppenconferenties wereldwijd – hij citeert de bisschoppen van de Verenigde Staten, van Portugal, van India, van Zuid-Afrika, van Congo enzovoort. Hij verlegt de blik van urbi naar orbi, van stad naar ommelanden, van Rome naar alle uithoeken van de wereld, als om te zeggen: dáár krijgt de Kerk gestalte (KN).

Gebed in tijden van nood (naar Michael Lehmler)

Goede God, ik maak me zorgen om mijn dierbaren en alle andere mensen, ook om mij zelf. Ik dank U dat U mij ook in mijn angst nabij bent en mij wilt helpen. Ik mis de gemeenschap om mij heen en de nabijheid van mijn medemensen. Ik dank U dat er desondanks nog andere mogelijkheden zijn om onderlinge contacten te onderhouden en elkaar genegenheid te ervaren. Ook in de grootste nood bent U toch de God die ons al van eeuwigheid liefhebt en ons uitnodigt aan Uw troostend en reddend woord vast te blijven houden, en onze medemensen niet uit het oog te verliezen. Goede God, ik bid voor alle zieken en stervenden, voor allen die in hun dagelijks bestaan bedreigd worden, voor alle zorg- en hulpverleners. Blijf ons nabij en zegen ons.

Wit U ons in deze (Corona-) tijd extra financieel ondersteunen?

Herkenbosch: NL52 RABO 0121 402 088 t.n.v. kerkbestuur St. Sebastianus

Melick: NL 54 INGB 000 1054 893 tnv RK kerkbestuur St. Andreas

Montfort: NL 39 RABO 013 4704 126 t.n.v. kerkbestuur H. Catharina

St. Odiliënberg: NL 58 RABO 0138 1020 82 tnv kerkbestuur HH. Wiro, Plechelmus en Otgerus

Posterholt: NL 06 RABO 0142 301 760 of NL 63 INGB 0001 170 840 t.n.v. RK Kerk St. Matthias

Vlodrop: NL 10 RABO 01546 00512 t.n.v. kerkbestuur St. Martinus

Tot slot

Aan- en afmelding voor deze nieuwsbrief kan via: clustersecretariaat@roerkerken.nl.

Jos. L'Ortye (Posterholt), pastoor, tel. 40 12 21 - pastoor@roerkerken.nl

Paul Hamans (St. Odiliënberg), assistent, tel. 527 825

Gerard Sars (St. Odiliënberg), diaken, tel. 537 765

Rim Mom (Montfort), diaken, tel. 542 154

Bert Venner (Roermond), diaken, 320 215

Lian Overbeeke (Posterholt), jeugd- en jongerenwerk, diaconie, tel. 06 – 526 20 245

Parochiebureau Herkenbosch (Anja Wagemans), tel. 520 672 - sebastianus@roerkerken.nl

Parochiebureau Melick (Marjo Janssen), tel. 537 965 - andreas@roerkerken.nl

Parochiebureau Montfort, tel. 543 127 – catharina@roerkerken.nl

Parochiebureau St. Odiliënberg (Lilian Peters), tel. 531 384 - otgerus@roerkerken.nl

Parochiebureau Posterholt (Lilian Peters), tel. 400 275 - matthias@roerkerken.nl

Parochiebureau Vlodrop (Marjon van der Beek), tel. 401 207 – martinus@roerkerken.nl